

2) Þessi yfirvöld ættu að vera:

- a. hið opinbera heilbrigðiseftirlit, sem ábyrgð ber á framkvæmd rannsóknanna og fullkominni skýrslugerð um niðurstöðu þeirra; eða
- b. þau yfirvöld, sem heimilt er að leyfa ráðningu barna og unglunga á grundvelli niðurstöðu slíkrar læknisrannsóknar.

14. Til að tryggja reglubundna læknisrannsókn á starfshæfni barna og unglunga, sem starfa fyrir eigin reikning eða foreldra sinna að umferðasölu eða öðrum störfum á götum úti eða annars staðar á almannaferi:

- a. ætti unglingum í slíkum störfum innan aldursmarks þess, sem læknisrannsókn á starfshæfni er lögboðin, að vera skylt að afla sér sérstaks leyfisbréfs, sem helzt ætti að vera gefið út af stofnun, er væri undir stjórn verkamálaráðuneytis og byggt yrði á læknisvottorði um starfshæfni og endurnýjast árlega eftir niðurstöðum árlegrar læknisrannsóknar. Slíkt leyfi ætti að vera númerað og í því ljósmynd, eiginhandarundirskrift eða annað, er sanni hver handhafi þess sé, svo og upplýsingar um:
  - i) nafn, aldur og heimilisfang handhafa;
  - ii) nafn og heimilisfang foreldra hans og yfirlýsingu um, að þeir leyfi barninu eða unglingnum að vinna það starf, sem í leyfinu greinir; og
  - iii) niðurslóður læknisrannsóknar, sem fram hefur farið áður en starfið var hafið, og upplýsingar um síðari rannsóknir;
- b. ætti handhafi slíks leyfis að bera á sér greinilegt merki með sama númeri og er á leyfinu;
- c. ætti full samvinna að vera milli vinnueftirlits þess, sem ábyrgð ber á framkvæmd laganna, og yfirvalda á staðnum, einkum lögregluftirlits, sem starfar að því að fyrirbyggja afbrot, við reglulegar rannsóknir á skilríkjum ungra umferðasala og til að tryggja, að þeir hlýði reglunum um læknisrannsókn á starfshæfni

IV. Samþykkt (nr. 79) um takmörkun á næturvinnu barna og unglunga við störf, sem ekki teljast til iðnaðar.

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Samþykkt þessi nær til barna og unglunga, sem ráðin eru gegn kaupum eða starfa beint eða óbeint fyrir þóknun að öðrum störfum en iðnaði.

2. Með orðunum „önnur störf en iðnaður“ er í samþykkt þessari átt við öll önnur störf en þau, sem hlutaðeigandi yfirvald telur iðnaðarstörf, landbúnaðarstörf eða sjómennsku.

3. Hlutaðeigandi yfirvald skal ákvarða, hvar mörkin skuli dregin milli starfa utan iðnaðar annars vegar og iðnaðar, landbúnaðar og sjómennsku hins vegar.

4. Í landslögum eða reglugerðum má gera undanþágu frá samþykkt þessari hvað snertir:

- a. heimilisstörf á einkaheimilum, og
- b. störf, sem eigi eru talin skaðleg eða hættuleg heilbrigði barna og unglunga, við fjölskyldufyrirtæki, þar sem engir starfa nema foreldrar og börn þeirra eða skjólstæðingar.

2. gr.

1. Yngri börn en 14 ára, sem vinna mega takmarkaðan eða fullan vinnutíma, svo og börn eldri en 14 ára, sem enn eru skólaskyld að fullu, skal eigi ráða né láta vinna í næturvinnu, er telja skal a. m. k. fjórtán stundir samfelldar, þar með talinn tíminn frá kl. 8 að kvöldi til 8 að morgni.

2. Í stað hins tilgreinda 14 stunda tímabils má þó, þar sem staðbundnar ástæður krefja, setja ákvæði í landslögum eða reglugerðum um 12 stunda tímabil í stað nefnds 14 stunda tímabils, og skal það hefjast eigi síðar en kl. 8.30 að kvöldi og eigi ljúka fyrir kl. 6 að morgni.

3. gr.

1. Börn eldri en 14 ára, sem eigi eru lengur skólaskyld fullan skólatíma, svo og unglínga yngri en 18 ára skal eigi ráða til né láta vinna næturvinnu, er telja skal a. m. k. 12 stundir samfelldar, þar með talinn tíminn frá kl. 10 að kvöldi til kl. 6 að morgni.

2. Ef um sérstakar aðstæður er að ræða innan einstakra starfsgreina eða landsvæða, má hlutaðeigandi yfirvald þó, að höfðu samráði við félög vinnuveitenda og verkamanna, sem hlut eiga að máli, ákveða, að tíminn milli kl. 11 að kvöldi og kl. 7 að morgni komi í stað tímans frá kl. 10 að kvöldi til kl. 6 að morgni, að því er snertir störf barna og unglínga í þeim starfsgreinum eða á þeim landsvæðum.

4. gr.

1. Í löndum, þar sem loftslagi er svo háttáð, að mjög erfitt er að vinna á daginn, má stytta næturvinnutímabil fyrirfarandi greina, ef tryggður er tilvarandi hvíldartími að degi til.

2. Ríkisstjórnir mega fresta framkvæmd banns við næturvinnu unglínga 16 ára og eldri, ef þjóðarhagsmunir krefjast vegna neyðarástands.

3. Í landslögum eða reglugerðum má heimila hlutaðeigandi yfirvaldi að gefa einstakar undanþágur um stundarsakir, er heimili unglíngum 16 ára og eldri að vinna næturvinnu, þegar sérstök nauðsyn krefur vegna starfsþjálfunar, þó þannig, að samfelldur hvíldartími sé eigi skemmri en 11 stundir á hverjum tuttugu og fjórum tímum.

5. gr.

1. Í landslögum eða reglugerðum má heimila hlutaðeigandi yfirvaldi að veita einstakar undanþágur, er heimili börnum og unglíngum yngri en 18 ára að koma fram að kvöldi til sem skemmtikraftar á opinberum skemmtisamkomum eða starfa að kvöldi til sem leikarar við kvikmyndatökur.

2. Lágmarksaldur fyrir slíkar undanþágur skal ákveðinn í landslögum eða reglugerðum.

3. Engar slíkar undanþágur má veita, ef eðli skemmtunar eða kvikmyndatöku eða aðstæðum, sem þær fara fram við, er þannig háttáð, að hættulegt geti talizt lífi, heilbrigði eða siðferði barns eða unglíngs.

4. Útgáfa undanþágu skal bundin eftirfarandi skilyrðum:

- a. vinna má ekki standa lengur en til miðnættis;
- b. gera skal strangar ráðstafanir til öryggis heilbrigði og siðferði barna og unglínga, tryggja góða meðferð á þeim og forðast truflun á námi þeirra;
- c. barninu eða unglíngnum skal veitt samfelld hvíld í a. m. k. 14 klukkustundir.

6. gr.

1. Til að tryggja framkvæmd ákvæða þessarar samþykktar skal í landslögum eða reglugerðum:

- a. kveða á um opinbert eftirlit, sem fullnægi sérstökum þörfum hinna ýmsu starfsgreina, er samþykktin nær til;
- b. skylda alla atvinnurekendur til að halda skrá yfir nöfn og fæðingardaga allra unglínga yngri en 18 ára, sem þeir hafa í vinnu, svo og um vinnutíma þeirra, eða hafa tiltækileg opinber gögn með þessum upplýsingum. Þegar um er að ræða börn eða unglínga, sem vinna á strætum úti eða annars staðar á almannaferi, skal í skránni greina vinnustundafjölda, sem í ráðningarsamningi greinir;

- c. ákveða hentugar ráðstafanir til að tryggja, að hægt sé að þekkja (identificera) og hafa eftirlit með unglíngum yngri en 18 ára, sem í þjónustu atvinnurekenda eða á eigin spýtur vinna að störfum, sem fram fara á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
  - d. ákveða refsingu, er beita má atvinnurekendur eða aðra ábyrga fullorðna menn fyrir brot á slíkum lögum eða reglugerðum.
2. Í ársskýrslu þeirri, er senda skal samkvæmt 22. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, skulu vera tæmandi upplýsingar um öll lög og reglugerðir, sem veita ákvæðum samþykktar þessarar gildi, einkum þó varðandi:
- a. tímabil það, sem samkv. heimild í 2. mgr. 1. greinar kann að verða sett í stað tímabils þess, er greinir í 1. mgr. sömu greinar;
  - b. að hve miklu leyti notfærð eru ákvæði 2. mgr. 3. greinar;
  - c. yfirlýðing þau, sem heimilt er að veita einstakar undanþágur samkvæmt ákvæðum 1. mgr. 5. greinar, svo og lágmarksaldur, sem undanþágur má veita fyrir samkvæmt 2. mgr. sömu greinar.

II. KAFLI

Sérstök ákvæði um einstök lönd.

7. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem eigi hafði nein lög eða reglugerðir um takmörkun á næturvinnu barna í öðrum starfsgreinum en iðnaði, áður en lög eða reglugerðir, er leyfðu fullgildingu þessarar samþykktar, gengu í gildi, má með yfirlýsingu, er fylgi fullgildingarskjalinu, setja lágmarksaldur lægri en 18 ár, þó ekki lægri en 16 ár, í stað aldurstakmarks þess, sem tilgreint er í 3. grein.

2. Hvert það aðildarríki, sem hefur gefið slíka yfirlýsingu, má hvenær sem er ógilda hana með síðari yfirlýsingu.

3. Sérhvert aðildarríki, sem gert hefur gildandi yfirlýsingu í samræmi við 1. málsgrein þessarar greinar, skal á hverju ári í ársskýrslum sínum um framkvæmd þessarar samþykktar skýra frá, að hve miklu leyti framfarir hafa orðið í þá átt að beita til fulls ákvæðum samþykktarinnar.

8. gr.

(Sérreglur, er gilda fyrir Indland.)

III. KAFLI

Lokaákvæði.

9.—17. gr.

(Samsvarandi 11.—19. gr. samþykktar nr. 77.)

V. Álitsgerð (nr. 80) um takmörkun á næturvinnu barna og unglíngna í störfum, sem ekki teljast til iðnaðar.

Í samþykkt um næturvinnu unglíngna (við önnur störf en iðnað) 1946 er lagður grundvöllur að löggjöf til verndar gegn hættem, er stafa af næturvinnu við önnur störf en iðnað, þar sem fjöldi unglíngna vinnur.

Vegna þess hve margvíslegra starfa samþykkt þessi tekur til svo og vegna ýmissa erfðavenja og aðstæðna, sem sérstakar eru fyrir hvert land, lætur hún landslögum og reglugerðum eftir að ákveða, á hvern hátt framkvæmdum á grundvallarreglum hennar skuli hagað í hinum ýmsu löndum. Æskilegt er þó að tryggja eins mikið samræmi í framkvæmdum á samþykktinni og hægt er.

Æskilegt er, að teknar séu til athugunar þær aðferðir, sem gefið hafa góðan árangur og mega því verða til leiðbeiningar fyrir aðila stofnunarinnar.

Að þessu athuguðu mælir þingið með því, að allir meðlimir beiti þeim ákvæðum, sem hér fara á eftir, svo fljótt sem aðstæður leyfa, og gefi Alþjóðavinnumála-skrifstofunni að beiðni stjórnarnefndar skýrslu um þær ráðstafanir, sem gerðar hafa verið í þessu efni.

I. Gildissvið ákvæðanna.

1. Ákvæðum samþykktar um næturvinnu unglunga (við önnur störf en iðnað) 1946 ætti að beita um öll störf, sem unnin eru við þau fyrirtæki og starfsemi hins opinbera eða einstaklinga, sem hér segir, eða í sambandi við þau:

- a. verzlunarfyrirtæki, þar með talin fyrirtæki, sem annast útsendingu vara;
- b. póst- og fjarskiptaþjónusta, þar með talin útsending bréfa og skeyta;
- c. stofnanir og skrifstofur, þar sem starfsfólkið vinnur aðallega venjulega skrifstofuvinnu;
- d. blaðafyrirtæki, útgáfa, dreifing, útburður og blaðasala á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
- e. gistihús, dvalarheimili, matsöluhús, klúbbar, kaffihús og aðrir hressingarstaðir;
- f. stofnanir til hjúkrunar og aðhlyningar sjúku, lasburða eða hjálparvana fólki og munaðarleysingjum;
- g. leikhús og opinberir skemmtistaðir;
- h. umferðasala, framboð á alls konar munum og önnur störf eða starfsemi, sem fram fer á götum úti eða annars staðar á almannafæri;
- i. hver önnur vinna, staða eða störf, sem hvorki teljast til iðnaðar, landbúnaðar né sjómennsku.

2. Án tillits til þeirrar heimildar, sem samþykkt frá 1946 um næturvinnu unglunga (við önnur störf en iðnað) veitir aðildarríkjum til að undanskilja framkvæmd hennar launaða vinnu við heimilisstörf á einkaheimilum og störf, sem ekki teljast skaðleg eða hættuleg fyrir börn og unglunga, ef um er að ræða fjölskyldufyrirtæki, þar sem einungis foreldrar og börn þeirra eða skjólstaðingar vinna, skal athygli aðildarríkjanna vakin á því, hve æskilegt væri að:

- a. gera með lögum eða reglugerðum framkvæmdavalds viðeigandi ráðstafanir til takmörkunar á næturvinnu barna og unglunga yngri en 18 ára við heimilisstörf;
- b. láta reglugerðir um takmörkun næturvinnu við önnur störf en iðnað ná til allra fyrirtækja, sem rekin eru í hagnaðarskygni, án tillits til fjölskyldutengsla, sem vera kunna milli þeirra, sem við þau starfa.

II. Atvinna við opinberar skemmtanir.

3. Þar sem héraðsyfirvöldum er heimilað, samkvæmt ákvæðum 5. greinar samþykktar frá 1946 um næturvinnu unglunga (við önnur störf en iðnað), að veita börnum og unglungum einstök leyfi til að koma fram að kvöldi til sem skemmtikraftar á opinberum skemmtistöðum eða starfa að kvöldi til sem leikarar við kvikmyndatöku, ætti æðra yfirvald að hafa eftirlit með útgáfu slíkra leyfa, og til þess yfirvalds ættu hlutaðeigendur að geta áfrýjað synjun leyfis eða skilmálum, sem í því felast.

4. Leyfin ætti að gefa út til skamms tíma og vera háð öllum þeim skilyrðum, sem nauðsynleg eru í hverju tilfelli til verndar barninu eða unglungnum.

5. Börnum yngri en 14 ára ætti ekki að veita leyfi nema í sérstökum tilvikum, þegar það er nauðsynlegt vegna starfsþjálfunar eða hæfileika þeirra, og ættu leyfin að vera bundin þessum skilyrðum:

- a. þau ættu yfirleitt ekki að ná til annarra barna en þeirra, sem stunda skólanám í leiklist eða tónlist;
- b. kvöldvinnu ætti að takmarka, að svo miklu leyti sem hægt er, við 3 kvöld í viku eða 3 kvöld að meðaltali á viku á lengri tíma;
- c. ljúka ætti vinnu kl. 10 að kvöldi eða veita samfellda hvíld í 16 klst.

III. Eftirlitshættir.

6. Enda þótt tillit sé tekið til grundvallarreglu 12. gr. álitserðarinnar um vinnueftirlit frá 1923, en samkvæmt henni skal eftirlitið framkvæmt af körlum og konum, er hafi sömu réttindi og skyldur og sama vald, þykir rétt að taka tillit til reynslu einstakra landa, þar sem reynzt hefur mjög árangursríkt að fela konum eftirlit með framkvæmd laga og reglugerða um vernd fyrir unglina.

7. Auk hins reglulega eftirlits til tryggingar því, að lög og reglugerðir um vernd fyrir unga starfsmenn séu framkvæmd, ætti að gefa sérstakan gaum að meintum brotum á lögnum, sem kærð eru af almenningi, en þó sérstaklega að taka tafarlaust fyrir kærur foreldra barna eða unglina í því skyni að koma á raunhæfum framkvæmdum á ákvæðum samþykktarinnar frá 1946 um næturvinnu unglina (við önnur störf en iðnað) að því er snerti störf, sem unnin eru í mörgum, smáum, dreifðum fyrirtækjum.

8. Þegar ákveða skal form þeirra skilríkja, sem atvinnurekandi skal að lögum skyldur til að hafa handbær til að leggja fyrir eftirlitsmenn, svo að þeir geti sannreynt, hvernig reglugerðinni um takmörkun næturvinnu sé framfylgt, er ráðlegt að taka tillit til þeirra kosta, sem vinnuleyfi og vinnubækur hafa, þar eð slík skilríki þurfa að vera gefin út af því opinbera eða stimpluð af því í hvert skipti, sem skipt er um vinnu, og því, auðvelt að sjá á þeim, hver hinn ungi starfsmaður er, sanna aldur hans og ákveða vinnuskilyrði hans og vinnutíma.

9.

- 1) Til að auðvelda hinu opinbera eftirliti að þekkja hina ungu lausastarfsmenn, sem verndaðir eru af lögum og reglugerðum um næturvinnu, ættu:
  - a. ungir lausastarfsmenn, sem vinna fyrir kaup, að bera á sér skilríki og merki, sem gera mögulegt að þekkja þá utan vinnustaðar, auk þeirra skilríkja, sem atvinnurekendur geyma;
  - b. ungir lausastarfsmenn, sem starfa fyrir eigin reikning eða foreldra sinna, að hafa á sér skilríki, er sanni, að þeir hafi starfsleyfi, svo og merki, sem á má sjá, hverjir þeir séu.
- 2) Ungum lausastarfmönnum innan 18 ára aldurs ætti að láta í té vinnuleyfi eða sérstakt leyfi, sem hefur að geyma:
  - a. nafn, aldur og heimilisfang barnsins eða unglingsins;
  - b. ljósmynd eða undirskrift barnsins eða unglingsins eða annað, er sýni hver hann er, svo og númer leyfis eða leyfisbréfs;
  - c. nafn og heimilisfang atvinnurekanda og vinnutíma, ef barnið eða unglingsurinn vinnur fyrir kaup; og
  - d. nafn og heimilisfang foreldra og leyfi þeirra, ef barnið eða unglingsurinn vinnur fyrir eigin reikning eða reikning foreldra sinna.
- 3) Æskilegt er, að vinnuleyfin eða einstök leyfi séu gefin út af skrifstofu undir yfirstjórn verkamálaráðuneytis.
- 4) Ungu lausastarfsmenn ætti að skylda til að bera merki með leyfisnúmeri á áberandi hátt.
- 5) Koma ætti á fullkominni samvinnu milli hins opinbera eftirlits og staðaryfirvalda, einkum þeirrar deildar lögreglunnar, sem starfar að því að fyrirbyggja afbrot, ef slík starfsemi er fyrir hendi, fræðslumálastjórnar og barnaverndaryfirvalds, til að tryggja eftirlit með vinnutíma ungra lausastarfsmanna og framkvæmd laga og reglugerða um næturvinnu.
- 6) Atvinnurekandi ætti að vera að lögum ábyrgur fyrir brotum á lögnum eða reglugerðunum, einkum hvers konar ósamræmi milli þeirra vinnuafkasta, sem hann krefst og þess tíma, sem hann ætlar til starfsins innan hins lögleyfða vinnutíma. Atvinnurekanda ætti að gefa tækifæri til að sanna sakleysi sitt, ef hann hefur gert þær ráðstafanir, sem hægt er að krefjast til að koma í veg fyrir brotið.

- 7) Foreldra ætti að láta bera ábyrgð á brotum á lögunum eða reglugerðunum, þegar starfið fer fram fyrir þeirra reikning eða með þeirra leyfi, enda hafi þeim verið gert aðvart um það fyrir fram.

**VI. Samþykkt (nr. 80) um breytingar á framtíðarskipan á þeim framkvæmdastörfum, sem í samþykktum gerðum á 28 fyrstu allsherjarþingum Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar eru falin aðalritara Þjóðabandalagsins, svo og um frekari breytingar, er leiðir af upplausn Þjóðabandalagsins og breytingum á stjórnarskrá Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar.**

1. gr.

1. Í þeim samþykktum Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar, sem gerðar hafa verið á 25 fyrstu fundum þess, skulu orðin „aðalforstjóri Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ koma í stað orðanna „aðalritari Þjóðabandalagsins“, orðið „aðalforstjóri“ koma í stað orðsins „aðalritari“ og „Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ í stað orðsins „skrifstofan“ á öllum stöðum, þar sem þessi orð koma fyrir.

2. Skrásetning aðalforstjóra Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar á fullgildingum samþykktu og breytinga á þeim, uppsögnum og yfirlýsingum samkvæmt ákvæðum samþykktu, sem gerðar hafa verið á 25 fyrstu þingunum, skulu í einu og öllu hafa sömu þýðingu og skrásetning aðalritara Þjóðabandalagsins á slíkum fullgildingum, uppsögnum og yfirlýsingum samkvæmt ákvæðum frumtexta greindra samþykktu.

3. Aðalforstjóri Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar í samræmi við 102. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna nákvæmar upplýsingar um allar fullgildingar, uppsagnir og yfirlýsingar, sem hann hefur skráð í samræmi við ákvæði samþykktu þeirra, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum, eins og þeim er breytt með fyrirfarandi ákvæðum þessarar greinar.

2. gr.

1. Fella skal niður orðið „Þjóðabandalagsins“ í fyrstu málsgrein formála að öllum samþykktum gerðum á 18 fyrstu þingunum.

2. Orðin „í samræmi við ákvæði stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „í samræmi við ákvæði XIII. kafla Versalásamningsins og samsvarandi kafla í öðrum friðarsamningum“, eða afbrigða af þessu orðalagi, er fyrir kemur í formála samþykktu þeirra, sem gerðar voru á fyrstu 17 þingunum.

3. Orðin „með þeim skilyrðum, sem sett eru í stjórnarskrá Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „með þeim skilyrðum, sem sett eru í XIII. kafla Versalásamningsins og samsvarandi köflum annarra friðarsamninga“, eða annarra tilbrigða af þeim í öllum greinum þeirra samþykktu, er gerðar hafa verið á 25 fyrstu þingunum og hið síðargreinda orðasamband eða einhver tilbrigði af því koma fyrir í.

4. Orðin „22. grein stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „408. grein Versalásamningsins og samsvarandi greina annarra friðarsamninga“, eða annarra tilbrigða af þeim í öllum greinum þeirra samþykktu, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum og hin síðar greindu orð eða tilbrigði af þeim koma fyrir í.

5. Orðin „35. grein Stjórnarskrár Alþjóðavinnu-
málastofnunarinnar“ skulu koma í stað orðanna „421. grein Versalásamningsins og samsvarandi greinum í öðrum friðarsamningum“ í öllum greinum samþykktu þeirra, sem gerðar voru á 25 fyrstu þingunum og hið síðar greinda orðasamband eða tilbrigði af því kemur fyrir í.

6. Orðið „frumvarp“ í sambandinu „samþykktarfrumvarp“ skal fellt úr for-